

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy hóra 40 lei.
Nagyváradon: egy hóra 30 lei.

Főszerkesztő: HEGEDÜS NÁNDOR
Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dezső)-utca 6.

Helyezik át a bíróságot?

„Ficare popor se va instrui
administra și judeca in limba sa
proprie prin indivizi din sãnul
sãu...”

Jelen mindössze ötödfél év, a kor-
sok lévők mentalitásában mértföldnyi
választják el a jelent attól a
amikor egy világverengzés perio-
dusában könnyű demokratikus ujjászű-
rájában Gyulafehérvárott ezek a
megfogantak.

Ficare popor... Románia mind-
képe saját nyelvét használhatja ta-
bi, közigazgatásban és bíraskodás-
icare popor... Erdély két millió
kisebbségét ezekkel a szavakkal
utak sorsa fölötti aggodásaiban, a
nagy politikai változás vég-
Ma az ország igazságügymi-
e azt követeli bírától, hogy a jog-
feleket szoktassák hozzá az állam-
számlatához, mert a román bíróság
internacionális bíróság. Kijelentjük,
sek, üdvösnek és örvendetesnek
ha mennél többen elsajátítják az
nyelvét, de viszont az sem utolsó
hogy inkább kell a tisztviselőnek
a nép nyelvét, mint megfordítva.
ezért mondja a fentidézett gyula-
ri pont, hogy minden nép számá-
fiat fogják az igazságszolgáltatást
Indiviz din sanal sau.

pek életében ötödfél esztendő sok-
gy idő, még nagyobb idő pedig ki-
si népek életében. Csodálatoskép-
nagy idő alatt sem tudtuk azonban
eni, hogy Romániában a magyar
használata nem internacionális
számlat; ezt a nyelvet sok-sok száz-
autochton polgára beszéli a hatal-
szágnak s erről a szokásokról eze-
százvezreket bírói áthelyezésekkel
latni mégis meddő kísérlet leszen.

szudna a sajtó, ha azt állitaná, hogy
u miniszter ur Nagyváradon tett
erései összességükben Románia
polgárait megnyugtatták. Vele-
hőhíszeműségében s a miniszteri ki-
etek okozta felfigyelésében sem fog-
zaban Románia magyarsága a kije-
ket tévedéseknél, logikai hibáknál
obb gravámeneknek betudni. Mert
rescu miniszter feleannyi figyelmet
itt volna az ország legnagyobb nem-
kisebbségének tanulmányozására,
nennyi akaraterőt, nyelvtalentumot
egzisztenciális gondok jármában
os, öreg tisztviselőktől, bíraktól az
nyelv gyors elsajátítását illetőleg
kvetel, úgy igen sok kijelentése ma-
olna kimondatlanul.

miniszter azzal indokolta a bírói
ezéseket, hogy a román nyelv meg-
usa miatt kell egyes bíróságot mostani
ból kimozdítani. Hogyan van mégis
gy az áthelyezett bírák között szá-
vannak, akik igen jól bírják a ro-
nyelvet. Itt tehát hiányzik a kauzális
egység. De ugyanabban az órában a
miniszter azt is ajánlotta egyik bírónak,
helyeztesse át magát a Székelyföldre.
ivel a Székelyföldön románul meg-
ani nem lehet, ennek az áthelyezési
ánának mégis csak más motivuma le-

hetett, mint az alkalomadás az állam-
nyelv elsajátítására. Mert azt nem is sza-
bad feltételeznünk az ország egyik mi-
niszteréről, hogy úgy volna informálva,
hogy egy tisztviselő akkor tanulhat meg
sikeresen románul, ha a székelyek közé
költözik?

Követelhetjük józan logika szerint a
magyar bírák közmondásos puritánságá-
nak ismeretében valaki arra a bírói be-
csületszót, hogy fél év alatt egy nyelvet
főkéletesen elsajátítanak? Fél év alatt egy
nyelv elsajátításához oly kivételes nyelv-
talentum s oly kivételes odaadás találko-
zása szükséges, ami egyenesen fenomén-
számba megy. És mennyivel többet kell
egy szakembernek, a speciális jogász
nyelv alkalmazójának elsajátítania egy
nyelv szókincséből a hétköznapi használa-
tos kvantumnál?

Nagyon szeretnők, ha a miniszter ki-
válogatna tiz kiváló tehetségű és buzgó
szorgalmu román urat, akiknek egyéb dol-
guk se volna hat hónap alatt, mint a ma-
gyar nyelv megtanulása és elébük szabná
a kemény feladatot: tanuljátok meg félév
alatt becsületszóra a magyar jogi nyelvet.
Hát ha még ez a tiz kiválasztandó ur nem
is volna mind nyelvtalentum, öregedő kor-
ban is volna és a nyelvtanulás mellett
még reggeltől estig robotolnia is kellene
a sovány kenyérért!

Az igazságügyminiszter lehetetlent ki-

vánt s a magyar bírák a lehetetlenségre
magukat nem kötelezhették. Mentse az
igazi demokrácia, a megértő európai szel-
lem előtt Florescu miniszter nagyvárad
kijelentéseit, hogy a kisebbségi viszony-
kat eddig nem volt alkalma kellőképpen
megismerni. Kérjük őt, tanusítson itt, Ro-
mánia legnyugatibb városában legalább
annyi liberalizmust és nemzetiségi tole-
ranciát, amennyiről elődje az igazságügy-
miniszteri székhelyen: Lázár Aurél tegnap az
ügyvédkongresszuson beszámolt arról az
időről szólván, amikor itt még a magyar
faj volt szupremácián és amikor a váradi
városházán a nemzetiségi kérdésről vi-
tatkoztak.

Igaz, akkor is csupán az állam nyelvén
lehetett tárgyalni a bíróságon és a sze-
gény román paraszt — akárcsak ma a ma-
gyar — tolmács útján, hiányosan, fogya-
tékosan tudta a bíró fülébe juttatni a ma-
ga igazát. De azóta a világ nagyot válto-
zott és azóta olyan kardinalis tanulságok
figyelmeztetnek minden államot a rossz
példa elkerülésére, hogy meg kell tanulni,
hogy a visszafizetés nemcsak a magyar
kisebbségnek, hanem magának az állam-
nak is ártalmára lehet.

Vissza kell térni előbb-utóbb a gyu-
lafehérvári határozatokhoz, mert a törté-
nelem kerekerei sodorták magukkal ezeket a
pontokat és a történelem kerekkeit vissza-
fordítani nem lehet.

Az ügyvéd-parlament első napja

Tegnap kezdődött meg az ügyvédi
kongresszus, amelyen megjelent Frentiu
Valér dr püspök, Theodorescu tábor-
nok, Stancescu István táblaelnök,
Chetian Simon dr törvényszéki elnök,
Bucico Coriolan dr polgármester stb.

A karzatokon a kongresszusi hölgyek
feleségei, leányai, az ügyvédjelöltek és jo-
gászfisúság foglalt helyet. Lent a teremben
csoportok alakulnak, sokan veszik körül
dr Pop-Cicio Istvánt, különösen a nemzeti-
párti ügyvédek, Trancu Jasi dr Frentiu Va-
lér püspökkel beszélget.

A kongresszus elnöksége a követke-
zőkép alakult meg. Elnökök: dr Kiss Döme
szénator, Dobrescu Dem, Branza Luca, Al-
elnökök: dr Lazar Aurél, Nicescu Istrate.
Főtítkár: Chiritza Vasilescu, titkárok: dr
Andru Sever, Dropol Alexandru, dr Popa
Teodor, Jorgulescu Aurél, dr Nev Pál, Jo-
nescu Andrei, dr Pogány Gyula, dr Egri
Gergely és Encu Nicolae.

Az állandó választmány névsora: Pra-
hova: N. M. Paroulescu, Gh. Manolescu.
Craiova: Dem D. Stoenescu. Caliacra: Va-
sile Covota, Basarabia: Luco Branza. Bá-
nát: Dr Crismariu (Temesvár). Szatmár:
Dr Pop Mihály, Constanza: I. Radovici és
A. Dropol. Turnu-Severin: V. Radulescu
(Mehedinti). P. Beanutu: V. Soarec. Nagy-
várad: Dr D. Kiss, dr M. Zigre, dr S. An-
dru, dr A. Lazar. Roman: Constantin Roiu.
Kolozsvár: Dr Ghilezan, dr V. Roman és
dr I. Benes. Arad: Dr I. Marsicu. Bacau:
M. Vagaiunescu, D. Jonescu. Ilfov: D.
Dobrescu, dr Vasilescu és Toncescu. Bu-
zau: Pliniceanu. Marosvásárhely: D. I.
Nestor. Jegyzők: Dr Nev Pál, A. Dropol
és dr Pogány Gyula.

Dobrescu Dem elnök nyitotta meg az
ülést s üdvözölte a kongresszus tagjait.

Dobrescu elnök beszéde

— A kamara szabadsága — mondta
megnyitójában az elnök — megfelel a pol-
gári szabadságnak. A társadalmi fejlődés
új szellemet kíván a közélet minden terén:
demokrácia, emberiség és szabadság kell!

Egyetlen hivatás sem reprezentálja
annyira a jobb és szebb jövő felé törek-
vést, mint az ügyvéde. A kamarák objek-
tív szelleme fölötté áll

*nemzeti, vallási, osztálybeli és
nemi különbségeknek.*

Nekünk jogászoknak meg kell érte-
nünk az idők hívó szavát és

*egyformán harcolnunk kell az asz-
szimiláló sovinizmus és az izgató
irredentizmus ellen. Mert nem
szabad elfelejteni, hogy nincs
nemzet, amelyet teljesen asszimi-
lálni, vagy amelyet megsemmisí-
teni lehetne.*

— Amíg a legtöbb társadalmi osztályt
— mondotta azután Dobrescu dr — az
anyagilag valuták-árfolyama érdekli, addig

*mi ügyvédek az erkölcsi valutáért
aggódunk, — amelynek árfolyama
a nullához közeledik.*

Pedig ebből az erkölcsi bomlásból
óriási veszély származik a társadalomra.
arra a társadalomra, amelynek bázisa az
a morális funkció, melyet az igazságszol-
gáltatás emberei kifejtene. Mi szolidari-
sak vagyunk a bírói karral! (Ugy van)

Taps.) Nem fogunk lefegyverkezni és szent kötelességnek tartjuk, hogy mellettük harcoljunk mindaddig, amíg nem látjuk, hogy

a bírák morális, politikai és gazdasági szempontból teljesen függetlenek.

Harcolnunk kell tovább rendületlenül a demokrácia, a civilizáció és az egész emberiség javára. (Viharos taps.)

Ekkor lép a terembe Florescu miniszter, akit tapssal fogadnak.

Kiss Döme székfoglalója

Kiss Döme dr elfoglalja az elnöki széket és a kongresszust üdvözlő beszédét a király iránti hódolata kifejezésével kezdi. (Az összes résztvevők felállnak és éltetik a királyt.) Felolvassák a királvhoz küldött üdvözlő táviratot. Majd az elnök üdvözlő az igazságügyminisztert, Frentiu Valér gör. kath. püspököt, az igazságszolgáltatás, a közigazgatás és a katonaság megjelent képviselőit. Rámutat azután a kongresszus fontosságára és lankadatlan munkásságot kér az egybegyűltektől. (Taps.)

A miniszter beszéde

Ezután Florescu igazságügyminiszter emelkedik szólásra.

— Örvendő lélekkel és a legjobb impressziókkal jöttem ide, az ügyvédkongresszusra, hogy az ügyvédek, akik vég nélküli harcot folytatnak az igazságért, üdvözljem.

— Üdvözlöm dr Kiss Dömét, a régi hű hazafit, aki olyan szeretettel fogadott itten. Ez a kongresszus nem csak arra jó, hogy az ország minden részének ügyvédei megismerhetik egymást, de igen fontos, törvényhozó munkát is kell végeznünk, amely az egész jövő életre kihatással lesz.

— Az első törvényjavaslat, amelyet a parlament elé terjesztettem, az új ügyvédi törvény volt és higylék el nekem, hogy nagyon nehéz volt megszavaztatni azt a törvényt, amely pedig nem privilégizál egyes társadalmi csoportokat, hanem az egész ország minden lakosának érdekeit egyformán képviseli.

— De nem elég a jó törvény, az is nagyon fontos, hogyan hajtják végre ezt a törvényt. Hálás vagyok az ügyvédi karnak, hogy szolidárisak a bíróságokkal, a kikkel ugyanazon célt szolgálják, az igazság védelmét.

— Örömmel adhatom az önök tudomására is, hogy a kormány áldozatkészsége folytán módom volt a bírók fizetését felemelni és így a helyzetükön segíteni.

— Kérem az ügyvédek, viseltessenek továbbra is olyan szeretettel a bírói karral szemben, amint azt eddig tették. Vigyék szét üdvözlőmet az ország minden részébe.

— Az ügyvédek feladata a legnehezebb, az igazság keresése. Tegyenek eleget továbbra is ezen feladatuknak, hogy boldoguljon szeretett hazánk és annak minden polgára.

A miniszter beszédét sokszor megújuló dörgő tapssal ünnepezték, azután

Dr Kiss Döme emelkedett szólásra. Megköszönte a miniszter üdvözlését és ajánlotta, hogy válasszák meg a kongresszus diszelnökévé a minisztert. Ezt általános lelkesedés közepette teszik meg.

Frentiu görög katolikus püspök üdvözlő egyháza nevében a kongresszust. Isten segítségét kéri a kongresszus munkájára.

Peter Julian megyei prefektus üdvözlő ezután a kongresszust és kéri az összes jelenlevőket, hogy ha visszautaznak lakóhelyeikre, vigyék el a megye és város közönségének szeretetteljes üdvözlését az ország minden részébe.

Dr Bucico Coriolan polgármester a város közönsége nevében üdvözlő a kongresszust.

Mircescu bukaresti ügyvéd a bukaresti és Teodorescu a jassi ügyvédi Kamara üdvözlését tolmácsolják.

Pop Cs. István beszélt ezután. Az egész ország minden részének képviselői megjelentek itt, — mondja — hogy testvéri egyetértésben dolgozzanak a nemzetért és az igazságért.

— Mi románok — mondja — a latin jogászok utódai, Budapesten a római jogot latin nyelven tanultuk. A büszke magyarok is, a rómaiak, a mi véreink jogbölcseletét, a római jogot tanították — mert elismerték annak nagyságát.

— Az erdélyi népnek, amely felszabadult, különös szüksége van az igazságra és az ország minden részének támogatására. Éppen ezért az ország minden részének segítsége kell ahhoz, hogy felvirágoztassuk Erdélyt és egész országunkat.

Dr Lázár Aurél a nagyváradi ügyvédi kamara nevében üdvözlő a kongresszust.

— Azt a négy évet, — mondja, — amely azóta eltelt, hogy az impériumot átvettük, csak átmeneti időnek tekinthetjük, most már ki kell végre alakulni a konszolidációnak, amely az állam és minden polgár megnyugvását, megélhetését és boldogulását fogja hozni.

— Ez az első alkalom, hogy itt a határszélen, az a terület, amely mindig az igazságot védte, — összegyűlt. Legyen hát ez a kongresszus megindítója annak a munkának, amelynek beteljesülését annyira várjuk mindnyájan.

— Az új ügyvédi rendtartást szabályozó törvény végleg eltöröli azokat a határokat, amelyek eddig Romániát négy részre osztották. Ezután már nem beszélhetünk rólunk, rólátok és öroluk, hanem csak egy egységes ügyvédi testületről beszélhetünk, amelynek munkája kivezetí az országot a kaoszából, az állami élet minden megnyilvánulásában.

Luca Branza a beszarábiai ügyvédek nevében üdvözlő a kongresszust, majd

Teodorescu tábornok a hadsereg nevében köszönti a kongresszust. Üdvözlő a minisztert, aki kollegája volt az ilfovi

Az igazságügyminiszter megígérte a lakáshivatal megszüntetését

A Nagyváradi Háztulajdonosok Szövetsége tegnap délután küldöttségileg tisztelt Florescu igazságügyminiszterrel. A küldöttségben részt vettek: dr Lázár Aurél elnök, dr Popovici Miklós, dr Mangra Demeter, dr Váradi Ödön elnök helyettes és dr Lengyel Zsigmond. Dr Lázár Aurél mélyreható beszédében fejtette ki azt a helyzetet, melyet az új lakásbérleti törvény megteremtene. Köszönetét fejezte ki a miniszternek azon törvényi intézkedésekért, amelyek a háztulajdonosok érdekeit átmenetileg és addig, amíg a teljes felszabadulás bekövetkezik, meg fogják védeni, de rámutatott annak szükségességére, hogy a törvény intézkedései gyakorlatilag is érvényesíthetők legyenek.

Felhívta a miniszter figyelmét a lakásrekvirálásokra, amelyek talán sehol sem foganatosítottak oly ridegen, mint városunkban, amidőn családok százainak kellett reszketnie amiatt, hogy családi szentélyük lesz a rekquirálás folytán megzavarva. Felemlítette a lakásbérleti hivatal működését, melyet a jelenleg hozott törvénnyel összhangzásba hozni nem képes. Rámutatott annak szükségességére, hogy a nagyváradi városi járásbírósnál üresedésben levő bírói székek sürgősen betöltsenek, ekként a még korábbi törvény hatálya alatt indult perek minél sürgősebben befejeztessenek és ekként a háztulajdonosok legalább a törvény által részükre biztosított jogaik gyakorlásához hozzá juthassanak.

Ezek után átnyújtotta a miniszternek a szövetségnek a fenti kérelmeket tárgyaló memorandumát, melynek szövege a következő:

Miniszter Ur!

Az országszerte kritikussá vált lakáskérdés megoldása másként, mint a tulajdonosok szabad rendelkezési joga visszaadása útján el nem képzelhető, mert az

kerületben. Üdvözlő dr Kiss-t, a kongresszus elnökét és jó munkát kíván gresszusnak.

Vasilescu ügyvéd az üdvözlő iratokat olvassa fel: a csernovitzit, vári, husi, kolozsvári, aradi, targului és bukaresti ügyvédi kamarák üdvözlő iratait.

Stancescu táblai elnök a bírósági és az igazságszolgáltatási tisztviselők vében üdvözlő a kongresszust.

Ezután a napirendre térnek a Tancu az állandó választmány titkár ajánlja, hogy

a jövőben az összes ügyvédi kongresszusokat Nagyváradon tartsák meg.

Ezt a kongresszus elfogadja.

Köszönetet mond a miniszternek, részt vesz a kongresszuson és lementes az állandó választmány munkáját.

A kongresszus gyűlése déli egy óra ér véget.

Délben dr Frentiu Valér, a görög püspök diszében adott a miniszter családjára tiszteletet. Az ebéd után részt vettek: Florescu I. Th. miniszter, leánya és sógora, Pilatné, Bratianu miniszterelnök testvére, Theodorescu tábornok, felesége és fia, Frentiu Lucretia K. A., S. Popa, Trancu-Jasi György, ter Julian, dr Kiss Döme szenátor, János főügyész, Papp Sándor dr. ügyigazgató, dr Lazar Aurél, dr Zigre dr Bledea László, Manesu Ion dr Bucico Coriolan dr polgármester, titkár, Mihalka és Nichita udvari titkár.

Délután három órakor a bizottság kezdik meg a munkát. A kongresszus órákora délután folytatódik.

Az ügyvédkongresszus a délutáni ülésén megkezdte a részletes vitát az állandó választmány tárgyalásainak emelkedő eseménye volt dr Zigre László felszólalása, aki a bírói fizetés és áthelyezések ügyében beszélt.

építkezés csakis így indulna meg. némileg már enyhülne akkor is, ha tulajdonosok legalább azon jogokat korolhatnák, amelyeket nekik a törvény és szabályrendeletek biztosítanak, hogy a tulajdonos a tulajdonát házába beköltözködhessék.

A nagyváradi városi járásbíró, amely a lakásperek elintézésére határozat és illetékességgel bír, a békeidőben bíró működött, akik közül hat bír kezelt a polgári perekben. Jelenleg a polgári perekben lényegileg csak egy bír itélkezik, aki nem képes befejezni ezen folyamatban levő pereket.

„DORIAN” FILMSZÍNHÁZ

Ma és szombaton

FORTUNATÓ
10 felvonásban.

Iskola Alapítvány - Kolozs

Iskola Alapítvány - Kolozs

osztály vezetője összecsapta a kezét, hogy hogyan lehet az, hogy a váradi színházra a városnak rá kell fizetni, ahelyett, hogy jövedelmezne. Hogy a tanács miképpen találja meg a módot a színház segítésére, nem tudni. Külön adók kivetéséről szó sem lehet. Nekünk csak olyan embernek vagy részvénytársaságnak szabad a színházat adni, aki román előadásokat is tart.

Dr. Simona György főügyész: A magyar sajtó többször foglalkozott az ügyvel s a tanács rovására írták, hogy míg más városokban zavartalan a működés, addig itt állandó konfliktus van. Nagyvárad első próbálkozó a kétnyelvű társulat megszervezését illetően. A többi városok nem gondolnak erre. A színház a magyar rezsimben a városi autonómia kereteibe tartozott, most felülről határoznak. A szépművészeti miniszter előír s ez parancs. Igaza van Catana rendőrprefektusnak, aki azt mondja, hogy fent kell kész tervvel előállni és fent kell aprobatálni. A másik kérdés az, hogy

elérkezett-e az idő egy állandó román társulat megszervezésére?

Természetes és jogosult óhaj ez, de a realitások előtt nem szabad szemet hunyni. Esetleg ez olyan anyagi áldozatokat igényel, amelyet a város nem bír el. A román társadalom két részből áll. Az egyik üzleti fíradalmi miatt már este nem megy színházba. A tisztviselő réteg szegény s bár szíve dobog a román kultúráért, de nincs pénze, hogy hetenként kétszer-háromszor színházba menjen. *Az eszmét nem szabad feladni, akkor sem, ha nem érkezett el a megvalósításra a pillanat. A román pénzemberek egyrésze ma már elmaradt a további tárgyalásoktól s maradtak az idealisták. A tőke üzletet keres. Ez az üzlet igen kockázatos, financiálisan gondolkodó ember szemében.*

Lapzárta után értesülünk, hogy Popa György és Catana prefektus felszólalása után a bizottság elhatározta, hogy kiírja a pályázatot egy román-magyar nyelvű szintársulat megszervezésére s a pályázat feltételeit Popa György dr. Marcus István és Popper Akos dr. fogják megszövegezni.

Az adóbevallások elkészítése

A pénzügyigazgatóságon tegnap Coroi Sándor pénzügyigazgató kezdeményezésére megkezdődött az új adótörvények végrehajtásának megbeszélése. Michailianu C. inspektor a következőket mondotta az alapevekről:

— Az állam senkit se akar elűzni attól a jogától, hogy érvényesíthesse mindazon kedvezményeket és beszámításokat, amelyekre a törvény az adózót jogosítja. Viszont igazolást kíván mindenkétől arra nézve, hogy kiadásai, költségei (kivéve a személyes kiadásokat) valóban felmerültek. Általában az új adókivetés tiszta képet kíván nyerni a felek adózásképpességéről s kideríthető jövedelmeiről, viszont a félnek jogában áll mindent beszámíttatni, ami jövedelmét csökkentette. A pénzügyigazgatósági kiküldöttek tehát a megbeszélések folyamán részletes tájékozódáshoz jutnak a tekintetben, hogy milyen eljárást kövessenek a deklarációk kitöltésével és az abban foglalt adatokkal szemben. Mindenki tehát jól készítse el számadásait, bevételeit, kiadásait, hogy a kivető bizottságoknak okmányolt adatokkal állhasson rendelkezésére.

A helyi bizottságok vezetői:
I. Rátz Ferenc.

II. Szilvássy István.

III. Bihary Lajos.

IV. Tóth László.

V. Szilágyi Dénes.

VI. Zitzmann József tanácsa.

A bizottságokban részt vesz az adózók egy-egy képviselője, akiknek sorsolását a napokban ejtik meg a legtöbb adót fizetők közül.

A Kereskedelmi és Iparkamara közli: A mai lapokban megjelent ama hírrel kapcsolatban, hogy a pénzügyminiszterium az adóvallomások beadására megszabott határidőt meghosszabbítani szándékozik, a Kereskedelmi és Iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy illetékes helyről arról nyert értesítést, hogy ezt a határidőt meghosszabbítani nem fogják s így mindazok, akik a vallomási ivateket 1923. április 15-ig be nem adják, adójuk hivatalból való megállapításának és kétszeresen való megadóztatásának teszik ki magukat.

Egyidejűleg figyelmezteti a Kamara az érdekelteket, hogy az adóvallomásokhoz a törvény szerint csatolni kell az adózó házassági anyakönyvi kivonatát és a kiskorú gyermekek születési anyakönyvi kivonatát, mert ezek nélkül az adóból a törvényes mérsékléseket nem engedélyezik. A törvény végrehajtási utasítása azonban megengedi, hogy ezek az okmányok a megadóztatás alkalmával a bizottságnak adassanak át. Igyekezzék tehát azokat mindenki legkésőbb május hó 1-ig megszerezni, amikor is az az adókivető bizottságok megkezdik munkájukat. Barbu, s. k. elnök, dr. Papp s. k. titkár.

Lemondott az orthodox hitközség előjárósága

A nagyvárad orthodox izr. hitközség kebelében dúló izgalmakról és csetepatéről nagyon röviden számoltunk be eddig, mert a felekezetek belső ügyeit, pláne a zsalakodásait soha nem vesszük a nyilvánosság elé. Az ország leghatalmasabb hitközségének belső viszálykodása mindenki számára dalmasan érintett. Ugy látszik, a hitközség vezetősége is arra az álláspontra jutott, hogy itt radikális lépéssel kell a további sorsdöntést megelőzni és ebből a célból leghelyesebbnek látta, hogy az előjáróság lemondjon. Ez tegnap meg is történt. A hitközség előjárósága az elnökkel az élen tegnap bonyolította lemondását a képviselőtestületnek.

Megkérdeztük erre vonatkozólag tny. a hitközség egyik köztisztelt, tekintélyes tagját, aki így nyilatkozott:

— Az előjáróság nézetem szerint nagyon helyesen és korrektül járt el, amikor óhajta tovább viselni a súlyos felelősséget a hitközségben dúló anarchikus állapotokért és inkább lemondott tisztségéről. Az én meggyőződésem szerint azonban azt hiszem ez fedi a hitközség túlnyomó többségének nézetét — a helyzet csak akkor szanálható gyökeresen, ha maga a képviselőtestület is lemond és ezáltal nyújt arra, hogy a hitközség egyetemlegesen megválassza a vezetőséget. Nem ugyanis eltagadni, hogy a hitközség lében dúló áldatlan viszálykodás a legutóbbi képviselőtestületi választástól datálódik, mikor is a hitközség vezetéséből a régen kintélyes férfiak egész dandárja esett ki teljesen új férfiak vették át a vezetést, és se vonja kétségbe az új képviselőtestületi tagok jóhiszeműségét és vallási és erkölcsi szempontból egyaránt kifogástalan gondolkodását, azonban már akkor meg lehetett jósolni, hogy ez a hirtelen átmenet, az elérték nagy kiélezettsége és bizonyos jelszavakból felszabadultán, a hitközségben tapasztalatok alapján a zionista irányzatnak azóta ismert reválusi és temperálása után kell hogy a hitközség tagok akarata szabadon érvényesüljön a választás során olyan képviselőtestületet állítson össze, amely az adózó belső harca helyett a testvéri kiegyenlítés szellemében vezesse vissza a hitközséget.

MEGNYILT

„FAVORIT“

cukorka különlegesség és déligyümölcs üzlet

Unirii (Szt.-László) - tér 6 sz.

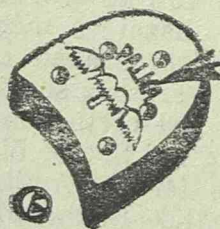
Szíves pártfogást kér

Sch. AUSLÄNDER MARISK

Iparosok

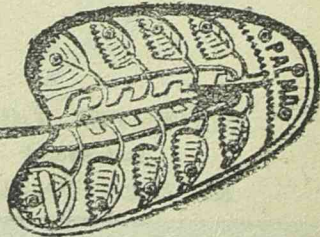
szakmunkások figyelmébe!!

Minden szakkönyv beszerezhető a Hegedűs Hirlapirodában

Palma

Kaucsuktalp és kaucsuksarok
tartósabb a legjobb bőrnél!

kommunisták monstre-pöre Budapesten

Budapestről jelenteik: A kommunis-
k monstre bünpöre ma kezdődött meg.
A pörnek hatvankét vádlottja van, kik
kül harminckilenc van letartóztatva,
szonnyalc pedig szabadlábon.

A bünpör előzménye az, hogy pár hó-
ppal ezelőtt Singer orvostanhallgatót,
Feiner magántisztviselőt, Katzburg és
Frestin egyetemi hallgatókat és Vidéki
Fiz magántisztviselőt, — akik a bécsi
állításra kommunizmusra agitáltak — le-
törtötták. A letartóztatottakat Landler
és Hamburger, bécsi emigránsok buították
fel. Céljuk az volt, hogy a gyárakban és
üzemekben dolgozók között izgassanak s a
pletárdiktatúrát előkészítsék. Ez úgy-
ban Béccsel futár-összeköttetést tartottak
fel. Titokban litográfiailag a „Kommune”
és „Ifjú proletár” című lapokat állították
fel és különösen a Kommune-ben igen éles
cikkeket irtak. A tárgyalást Keresztessy
László a nacionálé felvételével megkezdte.

Pálffy György Irén szindarabja a kolozsvári színpadon

A kolozsvári Magyar Színházban a jövő héten
új bemutatóra Pálffy György Irén
Kincs című népszínműve, mely elsőrangú esemé-
ny lesz Erdély irodalmi életének. A kolozsvári Ma-
gar Színház egész drámai személyzete megkülön-
bözött művészi ambícióval dolgozik, hogy méltó-
sággal hozza ki az előkelő írónő szindarabjának
szíves értekeit. A Keleti Újság előjáró-
jában, pompás sorokban konferálja be a kiváló
magyar írónőnek első színpadi bemutatkozását.

Pálffy György Irén neve, — írja — hivatott-
sága nagy ivben lendülő komoly munkássága már
nyitotta az elismerést. A Kincs első színpadi műve.
Márkás, erős vonalakkal megrajzolt alföldi magya-
r története a darab, kiknek látszólag nyugodt,
eménytelennek látszó életében dúl az érzések, nagy
szívdobogások és fojtott viharok zajlanak le. A ma-
gar nép a becsület tragédiáját éli, ennek hoz áldo-
zat, ezért hurcolja rokotalan, magára hagyatott
állat és forró szemmel törtet a nagy, általános
emberi horizontok felé. Ez a vezetőgondolata a
Pálffy György Irén darabjának, amelyet egysé-
s cselekménybe és minden ízében művészi elgon-
dálással épít föl.

Nem keresi a színpadi fogások hidegen elgon-
dolt boszorkányos trükkjeit, nem a cselekmények
közben játszó fordulataival törekszik hatásokra,
nem az író lelkeben élő kinosan nagy és magyar
problémát vetíti elő a színpadon. Ez fontos, ez fáj
ezt akarja a közönség együttérzésére reábizni. A
darab minden mondatában, szavában bennefoglalta
valami a magyar élet szépséges igazságaiból,
helyekre rá kell figyelni. Így hangsúlyozza ki a
első történetek zajtalan, de annál súlyosabb ese-
ményeit.

Vajon lesz-e a darabnak sikere?

Egy bizonyos. A Pálffy György Irén értékesége
értéktelen, de a külső siker itt, közöttünk, ma és
ég sajnos, probléma, mert — hej — sok kincsünk
szűnt el már a részvétlenség miatt és az önállóan
recolt utolsó négy esztendő tanulságai a hazai pró-
tárra kedvezőtlenek. De annak, aki értő lélekkel és
írókkal együtt szenvedő megértéssel belemerült
Pálffy György Irén Kincs-ébe, ebbe az alföldi magyar délibáb-
ba, annak nagy és őszinte élménye marad. Pálffy György
Irén pedig — csak ennyit akart.

Nekünk kétszeresen esemény Pálffy György Irén
ennek nagy sikerrel biztató színpadi szereplése,
mert hiszen a Nagyvárad szerkesztőségének
színterén bontja ki nap-nap után gazdag tehetségé-
k megkapó erejű hajtásait az erdélyi magyar kul-
túrának ez a frappáns talentum nő-harcosa. A Kincs
mű darabra egyébként nagy ambícióval készül a
nagyváradai társulat is és kevéssel a kolozsvári be-
mutató után hozzák ki Nagyváradon is.

* Árverési hirdetés. Közhírré teszem, hogy a
közélmérés tulajdonát képező 108 kiló szemetes
sirt folyó évi április hó 16-án d. e. 11 órakor a köz-
élmérés udvarán (Teleky-utca) a legtöbbet ígérő-
k fogom eladni. Jónás Demeter gazd. tanácsos.

A kisantant hajlandó Magyarországgal tárgyalásokba bocsájtkozni

Az Adeverul feltűnést keltő tudósí-
tást közöl, amelynek lényege szervesen
összefügg Masaryk cseh köztársasági el-
nök legutóbbi barátságos hangú nyilatko-
zatával. Az Adeverul szerint ugyanis Pa-
sics, a jugoszláv kormány feje, egy angol
újságíró előtt a következőket mondotta:

A kisantant hajlandó a magyar ki-
sebbségekkel szemben folytatott politiká-
ját revízió alá venni, sőt hajlandó meg-
fontolás tárgyává tenni a magyarok által
lakott bizonyos határterületeknek Magyar-
országhoz való visszacsatolásának eszmé-
jét, ha Magyarország egy demokratikus
kormányzat létesítésével tanubizonyosságot
tesz békés szándékairól, hogy Közép-
európa kisantantjának politikájához alkalmaz-
kodni és ahoz társulna.

Pasics jugoszláv miniszterelnöknek a
feltűnő és szenzációs nyilatkozata, az ed-
digi nyilatkozatok után, amelyeket a kis-
antant államférfiai Magyarországgal és a

magyar kisebbség kérdésével kapcsolatban
tettek, novumként hat s méltán sorakozik
Masaryk elnöknek husvéti nyilatkozatá-
hoz, amelyben kijelentette, hogy még a
legkényesebb kérdésekről is hajlandó
tárgyalni Magyarországgal.

A megbeszélések útját egyengeti Da-
ruvály Géza magyar külügyminiszternek
a Prager Tagblatt részére adott nyilatko-
zata is.

UDONSÁGOK

* Hírek a kolozsvári pénzügyi vezér-
igazgatóság feloszlátásáról. Kolozsvárról
jelentik: Utóbbi időben olyan hírek vol-
tak elterjedve, hogy a kormány a kolozs-
vári pénzügyi vezérigazgatóságot felosz-
latja. Ez a hír ebben a formájában nem
felel meg a valóságnak, mert csupán arról
van szó, hogy május elsejétől kezdve a ko-
lozsvári vezérigazgatóság autonómiáját
megszüntetik és a vezérigazgatóságnak
külön büdzséje nem lesz, hanem a pénzü-
gyminiszteri költségvetés kebelébe fog
tartozni.

* A katolikus státus gyűlése Kolozs-
várott. Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi
római katolikus status szerdán délután
Majláth Gusztáv püspök elnökletével ülést
tartott, amelyen fontos tanügyi és gazda-
sági kérdésekkel foglalkoztak.

* „Vestul Romaniei.” Ezen a címen
Marcus István volt rendőrprefektus új ro-
mán napilapot indított Nagyváradon. A
lap első száma az ügyvédi kongresszus al-
kalmából tegnap jelent meg, tulajdonképpen
azonban május 1-én fog rendszeresen meg-
indulni. Reméljük, hogy az új ro-
mán napilap a város társadalmának békés,
testvéries egyetértő boldogulásán fog dol-
gozni. Az első szám Marcus István szer-
kesztő bevezető sorait közli. Dr Kiss
Döme üdvözlő szóval fordul az ügyvédi
kongresszus vendégei felé. A közgazdasági
rovatba Negulescu ezredes képviselő
irt igen talpraesett és magvas cikket.

* Lenin állapota válságos. Moszkvából
jelentik: Lenin állapota újból válságos-
ra fordult. Trockij szintén nagy beteg.
Orvosai rákbetegséget állapítottak meg.

* Kettős gyilkosság Aradon. Aradi tu-
dósítónk jelenti: Tegnap reggel Arad kül-
városában Borona-utca 7. szám alatt Ko-
mornai Antal 33 éves cipész fejszecsapás-
sokkal megölte a vele vadházasságban élő
Klein Borbála 42 éves szülésznot és annak
Etel nevű 9 éves kis leányát. Az asszony
szakítani akart részeges férjével, családi
perpatvar keletkezett, mire a cipészmes-
ter egy baltával mindkettőt meggyilkolta.
A gyilkost még aznap letartóztatták.

* A villamosmű igazgatósága Károlyi
Irénnek. A villamosmű igazgatósága dr
Bucico Koriolán polgármester elnöklé-
sével tegnap délután ülést tartott. Az ér-
tekezleten megjelent Chirvai Vazul is,
akit tudvalevően a lemondott dr Károlyi
Irén helyére neveztek ki. Az ülés
megnyitása után dr Bucico polgármester
indítványára, dr Károlyi Irén érdemeit
jegyzőkönyvben örökítették meg. Kimon-
dotta az értekezlet, hogy felhatalmazást

ad az igazgatóságnak egy új kazánház be-
szerzésére és a tárgyalások lefolytatásával
Bazili Mihály igazgatót bízta meg.

* Alapítvány a Népkehelynek. Vá-
mos Jenő megboldogult édesanyja özv.
Weisz Lipótné emlékére 1500 lei alapít-
ványt tett a Népkehelynek, melyért ezton
is hálás köszönetet mond az Elnökség.

* Gyászrovat. Holdy Kálmán 50
éves korában elhunyt. Temetése holnap
szombaton délután 2 órakor megv. végbe
a Füzes-utca 63. sz. gyászházról.

* A Cion-templomban péntek este 7
órákor kezdődik az istentisztelet.

* Magánvizsgálatok az állami polgári fiisko-
lában. Felhívtnak mindazok, akik a június-szeptem-
beri magánvizsgálatokra kérvényeiket még eddig
nem adták be, hogy azt e hó végéig okvetlen adják
be az állami polg. fiiskola igazgatóságánál Holbán
tábornok utcai (volt Széles-utca) állami elemi eme-
letes iskola épületében levő 12. számú helyiségében,
annyival is inkább, mert a később érkezett kérvé-
nyek figyelembe vételét nem fogják. Az igazga-
tóság.

* Nincs tárgyalás az ügyvédkon-
gresszus ideje alatt. Sem a törvényszéken,
sem a járásbírószágon nem tárgyalnak az
ügyvédkongresszus tartama alatt. A teg-
napra kitűzött tárgyalásokat április 23-ra
halasztották.

* Központi jegyzők értekezlete. A köz-
ponti járás jegyzői kara tegnap délelőtti jegy-
zői értekezletet tartott Szfure Trajan fő-
szolgabíró elnöklése mellett. Az értekezleten
a főszolgabíró az új adóbejelentések ügyé-
ben tartott szakszerű előadást.

* Kifosztották a tudószanatórium rak-
tárát. Par nappal ezelőtt az államrendőrség
olaszli kapitánysága előtt feljelentést tett dr
Gerő Sándor, a tudószanatórium főorvosa,
hogy ismeretlen tettesek kifosztották a sza-
natórium raktárát. Az elloptott holmi nagy
része lehéremű, de nagyértékű kórházi fel-
szerelések is tűntek el. Wolff kapitány és
Borody rendőrfelügyelő kezdték meg a nyomozást.
Azonnal megállapították, hogy nem
idegen, hanem alkalmazott követte el a be-
törést. Szabó Sándorra, a sanatórium egyik
szolgádjára esett a gyanu, akinek lakásán
megtalálták a lopott holmik kis részét. A
kár meghaladja a százezer lelt, A nyomozás
még folyik.

* Kedvezményes árú jég a husiparosoknak. A
Husipari Szakszervezet értesíti tagjait, hogy a Vá-
rosi Jéggyárral történt megállapodás folytán akár
házhöz szállítva, akár a telepen átvéve a jéget ked-
vezményes áron kaphatják. Kedvezményes jég-
blokkok kaphatók az Ipartestület irodájában, a jég-
gyárnál, a városi mérnöki és fogyasztási hivatalban
a városházán. Jéget minden szakszervezeti tag a
Városi Jéggyártól kötelezően vásárolni, különben a
kedvezmény az összességre meg fog szűnni. Tiszte-
lettel a Husipari Munkaadók Szakszervezete.
Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

* **Elfogott zsebtolvajok.** Tegnap éjszaka Chier és Weisz detektívek egyik külvárosi korcsmában elfogták Ábrahám Izsák és Singer Izsák nevű veszedelmes utazó zsebtolvajokat. A két Izsák már évek óta dolgozik együtt és Erdélyszerte végigvágják az utasok zsebeit. Nagyváradon csak ma akartak munkába lépni, azonban a két élelmes detektív lefűlte őket.

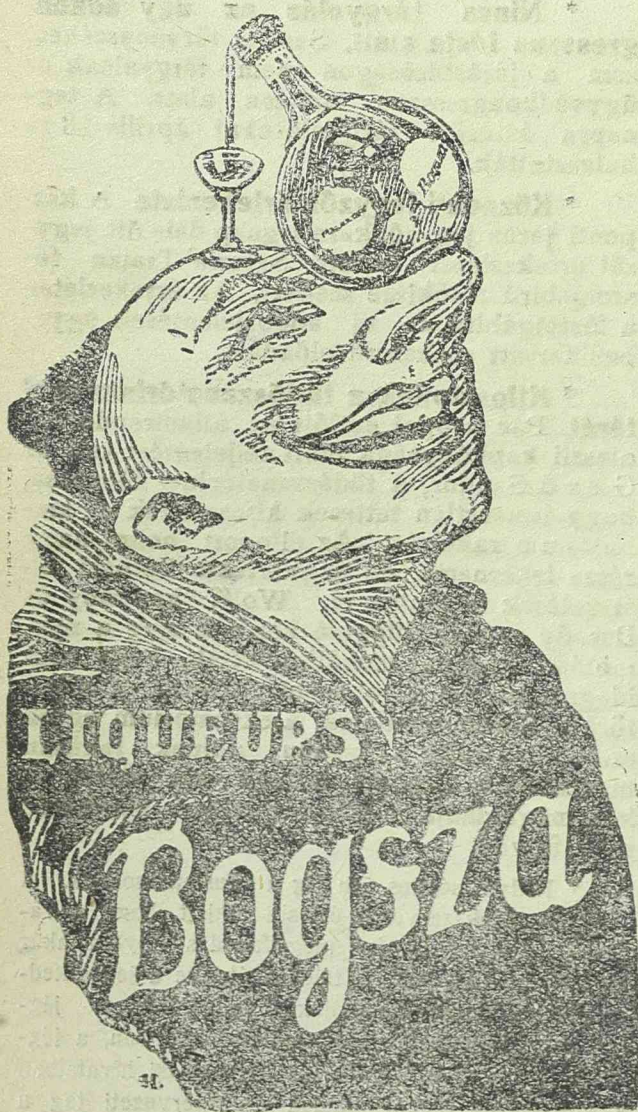
* **Uzsonna az elmekórházban.** Olmacher Pál és felesége, Czipóth Ferenc a Kis pipa vendéglő tulajdonosa szerdán délután az elmekórház betegeit uzsonnával vendégelték meg és minden jóval ellátták a nélkülöző betegeket. Az uzsonnához Léb Jakab pék adott olcsó kenyeret. Bizony jó volna, ha a jótékony emberek segítenének a szánalmas helyzetben levő betegeknek.

* **Megpályázható lakások.** A lakbérleti hivatal a törvényes rendelkezések értelmében a következő üresnek nyilvánított lakásokat hirdeti meg és adja bérebe. 1923. április 18-án d. u. 3 órakor. 1. Str. Regele Ferdinánd 19. 2 szoba dr Markovits volt lakása. 2. Str. Szent Anna 35. 1 szoba konyha volt Boksa lakása. A Lakbérleti hivatal tudomására hozza a közönségnek, hogy mindazok, akik ezen lakásokat kérvényezni akariák, kérvényeiket legkésőbb április hó 17-ig déli 12 óráig adják be, mert a későbbben beérkezett kérvények nem lesznek elfogadva. A kérvényezők idézés nélkül jelenjenek meg a kitűzött tárgyaláson. Fildán Seif. Of. de inchiriere.

* **Burián-koncert április 21-én.** Jegyek a Musicában.

* **Az izr. nőegylet leányárvaházának** adakoztak dr Adorján Armin útián: dr Pollitzer Alajos Belényes, szülei Pollitzer Simon és neje aranylakodalma alkalmából 500, Möringer Károlyné 200, Fülöp Sándor né, ifj. Berger Sámuelné, özv. Laendler Ferencné férje halála évfordulóján 100—100 leit, N. N. Lilyke emlékére 50, a Kecskeméti Margit alapra Harsán Albert 50, Weisz Edit 50, Osvát Henrik és neje 50 és 50 leit a nőegylet céljaira. Természetbeni adományokat küldtek: Katona Józsefné, dr Kecskeméti Lipótné, Schwartz Samuné, Möringer Károlyné, Schwartz Sámuelné. Az összes nagylelkű adakozóknak hálás szívvvel mond köszönetet az Elnökség.

* **Feledi Sándor ingatlanforgalmi ügynök,** lakása Szaniszló-utca 63. Telefon 16—27. Található otthon, délelőtt 10 óráig, délután 12-fől fél 3-ig, aztán a Royal kávéházban.

* **Néma szerelem** címmel új bohózatot mutat be a Bonbonnier művész-együttese a mai intim-estén. A páratlan sikerrel szereplő együttes szerződését uiabb két hónapra prolongálta az igazgatóság. A minden tekintetben művészi előadások híre ma már nemcsak helyi jellegű, mert Erdély összes városaiban híre van az előadásoknak és aki idegen Váradra jön, nem mulaszthatja el a Bonbonnier-előadásának megtekintését. A siker oroszlanrésze természetesen Tábori Emilé, a siker osztályosai Zöldi Márton és Nádassy Károly, akik nemcsak a bohózatokban, hanem briliáns magánszámaikkal is frappirozzák a közönséget. Az előadás pont fél 9 órakor kezdődik. Előadás után vidám tánc-műsor a Barban Soltész művezető vezetésével.

* **Mielőtt ruhaszükegletét beszerezné, saját érdekében ajánljuk, hogy vételkötelezettség nélkül tekintse meg a szolid olcsó áraitól elismert SZÉKELY Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóáruház tavaszi férfi szövet különlegességeiből dusan felszerelt raktárát.**

* **A világhírű Dreher-Haggenmacher világos és dupla maláta sörök ismét kaphatók.**

* **Női harisnyák, zocknik és zockerlik** nagy választékban a legjobb minőségben és olcsó áraitól ismert Fischer Salamon Sas-passagebeli áruházában vásárolhat a t. vásárló közönség a legjobban.

* **Lebovits és fia uriszabó cég angol és scot szövetűdjön-ságai a tavaszi idényre megérkeztek.**

* **Aradra csukott autó naponta indul** Cukor garage, színház mögött. Telefon 1601.

* **SZABÓK és KERESKEDŐKNEK** különösen fontos érdekük meggyőződnie arról, hogy SZÉKELY, Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóáruház ujonnan bevezetett Anglo árai béléssárukban a legkisebb vételnél is tetemes megtakarítást jelent.

* **Férfi finom kemény kalap 180 lei.** Divatos puha kalap színes vagy fekete 150 lei. Nyulszőr kalapok már 160 leitől kezdve. Mindenféle kalapokban, ugyszintén sapkában óriási választék. Heller és Deutsch, Jorga Miklós (Zöldfa)-utcai kizárólagos kalapáruházában.

* „OLLA“ gummi a legtökéletesebb.

* **Manometer!** (fesz mérő) hiteles javítását, telefonfelszerelést! mérleg és minden egyéb műszerészi és e szakba vágó munkát, javításokat olcsón eszközöl Rajz Andor elektro és precízió mechanikus. Teleki-utca 16. szám.

* **Kabát, kosztüm és ruhaszövet** bevásárlásainál saját érdekében nézze meg a Körösparti Áruház szövet-tömegét, melyhez hasonló választékot csakis fővárosi áruházakban találhat. Árai utólérhetetlen olcsók. Tisztviselőknek árkedvezmény.

* **Vászonárúk, ing-zefirek, ing-rájak, panamák, mosóárúk, béléssáruk,** bevásárlásainál nézze meg a Körösparti Áruház óriási választékát, hol az árak még békésből elismert olcsók. Tisztviselőknek árkedvezmény.

**Habig kalap
ujdonságok**

Ifj. Erdős Albert
uri divat osztályán a leg-
olcsóbbak.

Rákóczi-ut 7.

Telefon 634.

Tőzsdéi jelentések

Zürich, április 12. Nyitás: Bérs 260, Newyork 547 fél, London 255, Páris 3655, Milánó 2722 fél, Prága 1632 fél, Budapest 12, Bécs 0.0077.

Bukarest, április 12. Zárlat. Devisák: Páris 1392, London 987, Newyork 11 fél, Róma 1040, Zürich 3960, Prága 10, Bécs 31, Berlin 103, Budapest 6.

Valuták: Márka 105, leva 140, forint 990, francia 1395, svájci 40, lira 1000, dinár 210, dollár 210, osztrák 31, magyar 5, szék 600.

Budapest, április 12. Zárlat. A vizaközpont hivatalos árfolyamai: Forint 20.810—21.410, London 20.835—21.435, szék 13.350—13.950, dinár 45—47 fél, hitel 1140—1260. — A többi kurzusok változatlanok.

Budapest, április 12. A budapesti értékpapírpiacl záratai. Magy. Hit. 41.40, Osztr. Hit. 13.400, Angol-Magy. 6800, számitoló 6100, Magy.-Olasz 2150. Haz. 8400, Salgó 138.000, Rimam. 22.800. Közt. 7000, Déliv. 14.250, Allamv. 74.000. Herres 3050, Ingatlanb. —, Forgalmib. 3400, Kr. Bank 45.000, Bosnyák A. 4300, Magy. Jt. Tak. 9000, Hazai T. 65.000, Borsod-Mk. 19.500, Concordia 14.500, Első. Bud. gőm. 46.000, Hungária gőzm. 24.500, Beocny 170.000, Eszt.-Szászv. 60.000, Kohó 89.00, Drasche 42.000, Mútrágya 75.000, Magnit. 315.000, Ált. Kősz. 354.000, Urikányv 210.00, Adria 77.000, Atlantica 22.000, Levarc. 133.000, Tröszt 28.000, Csákv. 9800, Fej. vergy. 310.000, Ganz-Danub. 2.475.00, Ganz. Vill. 315.000, Lang 51.000, Lipk. 5850, Schlick 25.500, Osztr. Légsz. 36.00, Baróti 3925, Egy. Izzó 92.000, Guttman 32.000, Klotild 16.000, Magy. Cukor 450.00, Österm. 74.000, Gummigy. 38.000, Magyar. 16.000, M. Vás. petr. —, Nasici 194.00, Neuschloss 1775, Ofa 46.000, Olai 17.50, Szlavónia 8100, Karton 38.500.

Teudloff 17500, Egyesült Fa 200, Wörner 7050, Lignum 11500, Zabol. 26500, Egyes. Tak. 6000, Papir 9400, Bo. 21500, Malomsoky 3400, Rézbányai 1200, Merkurbank 1200, Merkurf. 1850, Kob. 13000, Globus 7000, Danica 170000, Bel. rosi 3000, Györffy 17000, Flora 71500, B. sodi 45000.

Zürichi zárlat ma nem érkezett.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Péntek: Rómeó és Julia. Nagy Ilonka venci látékával B) bérlet 95. szám, premier helyárak. Szombat délután: Új rokon, mérsékelt árakkal.

Szombat este: Bohémek, opera-ujdonság első bérleten kívül.

Vasárnap délután: Ártatlan Zsuzsi, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Svihákok, operett repriz, bérleten kívül.

Hétfő: Bohémek, A) bérlet 96. szám.

Tosca

Az ügyvédkongresszus tiszteletére rendezett díszelőadás

Az ügyvédkongresszus tiszteletére díszelőadást rendezett tegnap a színház a Tosca című műsorra. A széksorok idegen urakkal teltek meg, a román intelligencia képviselőivel és az ügyvéd-delegátusok áhitat és komoly érdeklődéssel figyelték a magyar színház kifogástalan opera-előadását. Az egyik földszinti proscenium páholyban Flarescu igazságügyminiszter foglalt hely családjával, egy másik páholyban Pócsicsó István, volt miniszter és családült a megjelent a színházban Transz Jassi, volt munkaügyi miniszter is, Oltanu generális, Peter Jalian és más számos előkelőség.

Az este meleg sikere most is, mint mindig. **Kelma** y Ilona nevéhez fűződik, ki elvitázhatatlan tehetséggel tör utat a magasabb művészet felé, **Márkus** Dezső különösképp díszesretest produkált, ren komolyan kell venni ezt az énekest. **avaradorsi szerepét** **Vajda** László énekelte tökéletesen, míg **Kovács** Dezső carpiában excellált. Jó volt **Harsányi** Berengh is. A közönség lelkes roán kihívásokkal szólította a művészeket a mpák elé.

— **Bohéme**k. Teljesen elkészült az operae gyüt-s a szombat este bemutatásra kerülő opera újdon-ggal, a Bohémekkel, mely zenei életünknek egyik nagyobb eseménye lesz. A Bohémek szombat ti előadásán már csak állóhelyeket fog árusítani pénztár, a hétfői Bohémek előadására azonban, mely A) bérletben lesz megtartva, jegyek még kap-tók.

— **Sviahók**. Teljesen zsúfolt nézőtér fogja vé-g nézni vasárnap este a Sviahók reprizét, mely övegénél és zenéjénél fogva ismét ki fogja váltani közönség tetszését. E nagyszerű operett címszere-ít **Pintér** és **Erényi** játsszák, a többi vezet- szerepe-ít **Kovács** Kató, **Erényi**, **Kecskés**, **Daka**, **Stoll**, **Ma-s**, **Pattantyus**, **Békési** fogják játszani.

— **Uj rokon**. Szombat délután **Csathó** Kálmán kí-nő vigjátéka, az Uj rokon kerül színre mérsékelt árakkal. A főszerepeket **Jósika**, **Benes**, **Pogány**, **Trösi**, **Kecskés**, **Polgár** **Mariska**, **Kissné**, **Tóth**, **Kiss** **Gula**, **Stoll**, **Radó** és **Kornai** játsszák.

— **Ártatlan Zsuzsi**. Vasárnap délután **Gilbert** egyszerű operettje, az Ártatlan Zsuzsi lesz a színház szorán **Pintér** **Böskével**, **Kovács** **Katóval**, **Gróf** **La-cal**, **Perényivel**, **Galambossal**, **Madassal**, **Pogány** **lkával**, **Stollal** a főszerepekben.

Hfyné **Gulácsy** **Irén** darabjának, amelyet egysé-

MOZI

— „**Fortunato**“ **Dorian** Filmszínház. hatalmas kalandordrámát mutat be ma a **Brian** Filmszínház, mely lélekzetfojtó eleményével, soha nem látott trükkjei- és művészi rendezésével megérdemli legjobb kalandorfilm nevet. A két részes filmnek mind a 10 felvonása egy előadáson látható.

— **Az őserdőben egyedül** (Egy néger bosszuja.) az **Apollóban**. A husvétii ün-nepek után is ünnepi műsorral szolgál a közönségnek az **Apolló**. A film, mely pénz-től vasárnapig lesz műsoron, szen-ziót keltő hatalmas vadállatos felvétel. **Gldendal** mérnök, aki Afrika őserdeiben mot alapít a feketék között, de meg-ét egy néger nőt, visszautasítva felaján-ol szerelmét. Ez bosszút esküdik s így gúl a mérnök egymás után életveszélyes andokba. A film az őserdők szépségeit érdekeségeit pazar pompában hozza elő. A nagyszerűen fotografált éghábo-za vadonban, a harcok az oroszánokkal, erekkel és vizilovakkal, megragadják ozeletünket. Főszereplő **Carl de Vogt**, al mint színész és akrobata a legkivá-ós s mutatványai felülmulják az ismert esítményeket. A filmet, amely az em-bé ügyességet és találékonyságot fejlesz-t mindenki megnézheti.

NYILTÉR

Felhívás

Egyik ügyfelem társulni óhajt Nagyvára-do a Teleky-u. 11. sz. alatt levő **Merkur**-könyvnyomda tulajdonosával **Verő** **Edével**. Felvonom a nevezett nyomda hitelezőit, hogy esleges követeléseiket irodámban (Str. **Re-gel** **Ferdinand** 55-e) jelentsék be, mert ké-sői bejelentéseket ügyfelem figyelembe venni nem fog.

Dr Popity **János**,
ügyvéd.

Élet a halálban

Regény.

4

Irta: **Bónyi** **Adorján**.

Good hitetlenkedve mustrálgatta a béna kart és dörmögött:

— Hát ezt szegényt hol fagyasztotta meg?

— A háboruban, mister **Good**. A há-boruban, amely igazán nem kérdezte az embertől, miből mennyire van még szüke-sége a téstén. Még szerencse, hogy nem a fejemre kapott étyágyat, mert akkor iga-zán most nehezen érdeklődhetnék itt ön utána.

Jókedve egy pillanatra megcsappant. Az érkezők közt egy komor, szakállas, nagy darab embert vett észre, aki mázsá-san és terebélyesen lépkedett befelé. De nyomban megnyugodott: nőt nem látott mellette. Ez **Gróth**, egy óriási vasmű igaz-gatója.

Csákány messziről nyujtotta a kezét feléje:

— Mi az, kedves **Gróth**? Egyedül?

Az örök rosszkedvű **Gróth** fanyarul megborzosolta a szakállát:

— Az asszonynak migrénje van. Hja persze maga boldog ember, maga még nem tudja mi az? Egy furcsa betegség. A ma-samódnál vagy a szabónénál kezdődik és otthon egy veszekedésben végződik.

Tovább ment és **Csákány** egyet sóhaj-tott. Na hála Istennek, **Gróth**né otthon maradt. Ez a fájó, bizsergő, hol édes, hol mérges seb, amely könnyelmű véletlen-ségből, tisztára csak véletlenségből beleette magát az életébe, ma este nem szakad fel újra, nem zavarja és nyugtalanítja őt. Ma este, amikor...

— Most egy egészen meglepő dolgot mondok önnek, fiatalember — kezdte újra mellette az öreg **Good**.

Csákány türelmetlenül nézegette az aijt és csak félfüllel hallgatott oda.

— Több, mint husz esztendeie, hogy itt jártam a maguk városában — mondta **Good**. — Hosszabb időre volt dolgom, kibéreltem magamnak egy vilát. Itt fent éppen, ezen a domboldalon. Jól emlékszem erre a nagy üres telekre, az egészen mind-össze egy kis haszontalan kőbánya volt. Igaz? Egy tucatnyi munkás dolgozott rajta, senki se törődött velük, se a kavi-csokkal, amit kibányásztak. A munkások helyett mindig más munások jöttek, de várjon csak, jól emlékszem, egy ember mindig ott maradt. Egy széles, fekete, ne-hézkes nagy ember. Tetszett nekem, jó munkás lehetett. Egyetlen csákányvütéssel kettémetszett egy sziklát.

Csákány hirtelen ránézett **William** **Goodra**:

— Az volt az én apám — mondta csendesén.

Good felhúzta a szemöldökét.

— Aoah, **Derék** fickó lehetett. Ha el-gondolom, hogy egyszer majdnem kedvem jött megvenni ezt a telket...

Csákány azonban ebben a pillanatban már nem figyelt rá. Végre, egy frakkot pillantott meg a küszöbön, a frakkban egy vékony és fürgé és ősz kis embert, beret-vált arccal és tizezer ránccal az arcán, egy embert, akit várt: az öreg **Csongrádi** **Ta-mást**.

De a szíve nyomban a félrevert harang lázával meglúgtetett: **Csongrádi** egyedül volt.

— A lányom nem jöhetett — mondta a cinegeember cinegehangon **Csákány**nak, amint kezét fogtak. — Valami barátnék lepték meg hirtelen. Tudod, egy kis tréces-lés jobban izgat egy nőt, mint a világ leg-gyönyörűbb gyára. Kért, hogy magyará-zam ezt meg neked!

Csákány arca valamivel halaványabb lett. Pillanatra összeszorította a fogát, az-tán hangosan elnevette magát:

— Nem tesz semmit. Majd építék egy másik gyárat, egy még nagyobbat. Hátha akkor eljön...

Hirtelen elfordult, új vendégek felé és mosolygott továbbra is, noha belül ki-mondhatatlanul erős, haragos és szomorú vihar rázta végig.

Az egész avatás, minden fény, maga a megfeszített és dübörgő munka, még a leg-utolsó kis villanylámpa szikrázása is ennek a teremtésnek a kedvéért történt. A **Csongrádi** **Teréz** kedvéért. Hogy szeme tágra nyiljék és meglássa őt teljesen, a férfit, mit ér, mit tud, mit akar...

És otthon maradt.

— Tudnia kellett, éreznie kellett pedig — és otthon maradt!

(Folyt. köv.)

Gyors és gépirónő

szonali belépésre kerestetik.

Románul és németül tudók előny-ben. Írásbeli ajánlatokat **MERCUR** hirdetési iroda továbbít, (Gen. Mo-solu) **Mezei** **Mihály**-utca 7. szám.

Bányák! Fűrésztelepek! Malmok!

DURA

villamossági és műszaki vállalat

TEMESVÁR, Buziási-ut 12

Sürgőnycim:
DURA TEMESVÁR

Telefonszám:
54.

A legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás az összes

villamos és műszaki
anyagokra.

Hitter és Breuer

sör főraktára

Bor, sör és pálinka nagykeres-
kedése. Gyümölcs pálinkák saját
főzdéje, **SZESZ ÜZEME**

Nagyvárad, Gilányi-ut 8

Dréher-Haggenmacher

Dréher-Haggenmacher

A „NAGYVÁRAD” APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 1-50 leí, vastagabb betűvel 3 leí, A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 15 leí.

Lavazás

Szép szőke leány férjhez menne jobb megjelenésű iparoshoz. Saját házam 50.000 leiem van. Fényképes leveleket a kiadóba „Házasság” jellegre. 633

Oktatás

Német tanítónő olcsón tanít. Cimeket a kiadóba kéri. 617

Angol és német nyelvből úgy kezdőknek, mint haladóknak alapos oktatást adok Cim Hegedüs Hirlapirodában. 621

Alkalmazás

Egy ügyes mindenes jó fizetéssel felvétetik. Beöthy Ödön-utca 42. 610

Önálló háztartás vezetésére vállalkozik magános urinő vidékre is. Schlauch tér 6. 618

Bejáró takarítónőt garzon lakás takarítására keresek Cim a kiadóban. 616

Intelligentes bessenzeres Fräulein, mit gute Referenzen wird gesucht zu 8 jähriges Mädchen. Besuche zwischen 2-5 Kun, Várház gasse 51. 634

Szobaleányt urihelyről, éves bizonyítvánnyal, 1200 leí fizetéssel és lakással fogad Parkszálló. 635

Szoba-lakásnak vagy ápolónak ajánlik megbízható fiatalember. Kórház-u. 77. 637

Pallórt magas építés vezetéséhez, elsőrendű bizonyítvánnyal folyó ad 16-ra keresünk. Sörgyár, Várad-szőlő. 632

Magbízható fiatalember boltiszlógnak ajánlik. Kórház-u. 77. 636

Perfekt uridivat segéd felvétetik. Kardos Gy. 6 Szatmár. 600

Elsőrendű megbízható parádés kocsi felvétetik. Kőrös-u. Dobozgyár. 642

Magas árban veszünk butort, szőnyeget, zongorát, Wertheim kasszát, porcellánt, egész lakás berendezést.

Meghívásra házhoz megyünk

Beck és Benjamin
Strada Cogalniceanu (Várady Zs.-u.) 11. sz.
TELEFON 17-03. SZ.

Legújabb divatlapok kaphatók a Hegedüs Hirlapirodában

Állás-vétel

Villanymotor Indító ellenállással, 2-7 lóerő, 12000 leíért eladó. Sunfield dembornyomda, Szent János-utca 29.

4 kerekű kézi kocsit megvételre keres Polonkai Str. Vihuta 28

Eladó 4 szobás magánház elfoglalható lakással, istálló, kocsiszin és kerttel. Cim Pércsi, Szent János-utca 1. 550H

Házak eladók. Házeladás! megbízásokat vállalunk. — Kölcseknöket megszerzünk. Magánpenzeket jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi Rtg. Parcul Traian 12. — Értékesítés délután 5

Szilágyssomlyó vidékén három nagyobb város felé vezető országút mentén egy szép népes község közt 3 szobás lakás, bolt és korsma-helyiség, szilárdan épült ház, istálló stb. nagy melékkel, yiségekkel, itelmé- rési joggal, családi körülmények miatt kezelésbe bérbe, esetleg örök áron eladó. Érdeklődők „Tisztelegés megjelölés” jellegre írják a Szilágyssomlyó kiadóhivatalába. Simleut-Silvanie címre, hol az esetleg személyesen jelentkezők is utbalasztatnak. 610H

2 drb fekete márványasztal eladó. Értekezni lehet Polonkey József fűszer üzletében Str Vlahuta (Szt. János u.) 28. sz. 605

Atadó fényes üzlet Rákóczi ut. közt közepén. Weisz Gizi, Nyomda-u. 4 25

Eladó házak

Lukács György-utca elején beköltözhető ház, kert, istálló, nagy udvar 350 ezer, Kőrös-átca üzletház itálengedélyvel beköltözhető 220 ezer. — Vannak több kisebb nagyobb házak, 1 és 2 szobás lakások, üzletek, átadó 2 szobás szőlőlakás stb. Ha lakást házó földjét, szőlőjét, butorezett lakását eladni, kiadni cserélni akarja, forduljon bizalommal hozzám direktén azonnal elintésem.

Weisz Gizi közvetítő iroda, Nyomda-utca 4. 25H Szaniszló-utca szék.

Magas árban vesznek

brilláns, arany, ezüst ékszereket és dísz tárgyakat, törökök aranyat, ezüstöt, arany szőnyegeket, arany és más hanglemezeket

Freund Benjamin ékszerész, Nagyvárad, Calea Regale Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. szám. Szőkegyi-száló épület Ékszer alkalmi áron kapható.

Eladó Barkovits Ferenc-utca 24. számú ház 75 ezer leí. Fácán-sor 3b. számú modern beköltözhető cserepes ház, dupla ablak 120 ezer. — Weisz Gizi, Nyomda-utca 4. 28

Megvételre keresek egy igen szép házat és egy szép szőlőt a városhoz közel. Cimet „Lakás nem fontos” jellegre a kiadóba kérek. 9

Jégszekerény eladó, Kőrös-utca 2. Kertész. 580

Eladó sürgősen ház Pece-utcan beköltözhető 3 szobás 220 ezer, Párizs-utcan 60 ezer, Barkovits-utcan 68 ezer. — Weisz Gizi Nyomda-u. 4. 26

Esztergapad 150 cm ceuctávolságú eladó. — Szőke, Szt. János-u. 22. 615

Búfia ólmoi

keres megvételre a

Sonnenfelda Adolf nyomda Rt.

Szilágyi Dezső-utca 6. sz.

Szaniszló-u. 10. sz.

ház eladó.

A feltételeket dr Imrik Gusztáv ügyvéd, (Gen. Berthelot, Sal Ferenc-utca 17. szám) közli. — Közvetítők nem díjaztatnak.

Zongorahangolást

vállal MACALIK A. — Előjegyzések a „MUSICA”-ban eszközölhetők.

Árlejtési hirdetmény

Közhirre tetetik, hogy egy új templom felépítése céljából (termés közből) f. hó 29. napján, d. u. 2 órakor a Cetei iskola termében (u. p. Borodul-Mare, vasutállomás Vadul-Crisului, Bihar m.) nyilvános szöbéli árlejtés fog tartatni. Építési feltételek a cetei gör. kel. lelkészi hivatalnál bármikor megtekinthetők. Érdeklődők kiszállási díjat nem számíthatnak fel.

Alexandru Drimba, gör. kel. lelkész.

Makulatura papir

15 métermázsa különként 8 leíért nagyban és kicsinyben kapható a

Hegedüs Hirlapirodába

Mészáros és henteseknek kiválóan alkalmas.

URI SZABÓKI

FUDALLY

ÉS FIA LÁSZLÓ Rákóczi-út 10. szám.

Okl. szabász tanár. Kül és belföldi szövetekben állandó választék. 661

Szines filet, milió és egy egyszerű diványpárna eladó. Rákóczi ut 30. jobbra. 601H

Szölös-utca 1 számú ház eladó. Értekezni Kelti Bank, Rimanóczy-u. 6 sz. 422

Atadó szép, tágas, üres szosa Bunyitai ligetbe, Kőrös-utca végén üzlet iállal, 1 szobával 15 ezer leí. Eladó ebédli asztal, plüss divány, negy koffer. — Weisz Gizi, Nyomda-u. 4 27

Eladó kisebb magánház Szt. János utca elején 200 ezer leíért. Üzletház Telek-utcan 200 ezer, 3 kisebb magánház a Réten elfoglalható lakással, 5, 8 és 24 holdas szőlők eladók Érdeklődni Feledi Sándornál, Szaniszló u. 63. 8

Üzemképtelen nyersolej, szivógáz és benzínmotorokat legmagasabb árban veszünk. Stern és Grad, Str. Mosoiu No. 1. 638

Szegedi Gyorsíró folyóirat egy évfolyama eladó. Cim a kiadóban. 630

Eladó egy új látcső és egy kézimunka dupla egyterítő. Rákóczi-ut 30 sz. jobbra. 641H

Díószeg községben Kossuth u. 323. sz. beltelkes ház, mely áll 3 szoba 1 konyha, 1 ebédli és 1 üzlet helyiségből 120 000 leíért eladó. Értekezni lehet a tulajdonosnál a helyszínen a lakás azonnal elfoglalható. 639

Eladó 4 drb új finom rumburgi vászon női ing. Rákóczi-ut 30 Jobbra 577H

Kettős és négyes Wertheim kasszák, nagy ebédli szőnyegek, hálósobák nagy választékban, jégszekerények olcsón eladók, Beck és Benjámín, Várad Zsigmond-utca 11. — Tel. 1703. 539

ELADÓ

hajtókocsi olajos tengellyel, 4 kocsikerék új.

Ház négy szobás kocsizsinnel, nagy telekkel 100.000 leíért, a Magyar-utca kezdetén. Értekezni Szacsai-u. 59 sz. a.

BRODYNÁL

Lószerszámok kocsizók, fekete, sárga és valódi nikkal csatlakkal 4000 leítől, igaz 1200 leítől. Javításokat olcsón és jól készítik, BRODY Nvárad, Hentes-u. 3.

Órák

szakszerű javítását a legkomplikáltabb típusoknál

Tiszay

végi Várad-utca 9 alatti lakásos ház! (Füredi utca) Saját tulajdánnya 5 éves egyetemes használati asztali órára eladó.

Készlet

Jumperek, gyermek ruhákat, köntöket, egész ruhákat készletek. Timár-u. 8. sz. 5

24 óra alatt visszakapott utlevélét a kolozsvári közulátusok láttamozásáért. Telefon 13 01 a Hegedüs Hirlapirodában. 5

Utlevélhez, bérletekhez legutányosabban készített fényképeket Zoltán fényképész, Szaniszló-ut 25. szám.

3 pár női harisnykötő 2 pár, 2 pár sokniből párt varr Gondás, Banjanich-utca 2.

Fehérneműért ágyhuztért, lepedőért, kézimunkáért, törülközőért bárki nál többet fizet. Laplvasára jövők Rákóczi-ut Szász 602

Ebéd készletet keresek kihordásra, lehetőleg kasszát, jobb izr. családni. Cimet kérem a kiadóhivatalba leadni

25 leí egy női ing kész, nadrág, vánkoshuz 50 leí. Kérjük a n. é. h. zőnefé támogatását, a munkáért befolyó összeget szegény ember segélyezésére fordítatlik. C a kiadóban. 6

Varrógépek kerékpárok

gumik és mindenféle kasszák, új és keres használt eredeti Singer gépek, női szabó és balkaros gépek részletek kaphatók.

JAVÍTÁSOK a legmegbízhatóbban, gyorsan és legolcsóbban vállalkoz. — Hívásra házhoz is megyek. Használt varrógépeket és kerékpárokat veszek.

Varrógéppraktika

és javító műhely Nagyplacétor 3. sz. és Zöldia-utca közt

Románlan tudja már hogy leggyorsabban látzni el

ellenőrlőt és vinná

Kolozsvárt, Braşovban és Bukarestben DEUTSCH és FIA Intárlirodája

Palace (volt Pannónia) kávéház.

Veszek

perzsa, smirna és nyíró szőnyeget

aranyat, ezüstöt, brilláns ékszereket és tárgyakat, egész lakberendezéseket magarára

Sternberg I. Kishidő. — Telefon 18-4